[2023] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ.

ਮੈਸਰਜ਼ ਓਸਵਾਲ ਪਲਾਸਟਿਕ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼

ਬਨਾਮ

ਮੈਨੇਜਰ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਭਾਗ। ਐਨ.ਏ.ਆਈ. ਸੀ.ਓ. ਲਿਮਿਟੇਡ

(2023 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 83)

13 ਜਨਵਰੀ, 2023

[ਐਮ. ਆਰ ਸ਼ਾਹ ਅਤੇ ਸੀ.ਟੀ. ਰਵੀਕੁਮਾਰ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਬੀਮਾ - ਅੱਗ ਕਾਰਨ ਪਲਾਂਟ ਅਤੇ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਕੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਮੁੜ-ਬਹਾਲੀ ਮੁੱਲ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਜਾਂ ਬੀਮਾ ਪਾਲਿਸੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਘਟਾਇਆ ਗਿਆ ਮੁੱਲ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਫਾਇਰ ਐਂਡ ਪਰਿਲਸ ਪਾਲਿਸੀ ਦੀ ਗਾਹਕੀ ਲਈ - ਅੱਗ ਲੱਗ ਗਈ ਅਤੇ ਸਰਵੇਖਣ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੇ ਰੁਪਏ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ। .29, 17, 500/- ਰੁਪਏ ਬਹਾਲੀ ਮੁੱਲ 'ਤੇ ਅਤੇ ਘਟਾਏ ਗਏ ਮੁੱਲ 'ਤੇ 12, 60, 000/- ਰੁਪਏ - ਸਰਵੇਖਣਕਰਤਾ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ - ਰਾਜ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਸਰਵੇਖਣਕਰਤਾ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, 29, 17, 500/- ਰੁਪਏ ਦਿੱਤੇ ਮੁੜ-ਬਹਾਲੀ ਮੁੱਲ 'ਤੇ ਹੱਕਦਾਰੀ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 9% ਵਿਆਜ ਦੇ ਨਾਲ - ਐਨ.ਸੀ.ਡੀ.ਆਰ.ਸੀ ਨੇ ਰਾਜ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ 12, 60, 000/- ਰੁਪਏ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਘਟਾਏ ਗਏ ਮੁੱਲ 'ਤੇ 7 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵਿਆਜ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਹੱਕਦਾਰੀ - ਅਪੀਲ 'ਤੇ, ਰੱਖੀ ਗਈ: ਅਨੁਸਾਰ ਬੀਮਾ ਪਾਲਿਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 9, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਮੁੜ ਬਹਾਲੀ ਮੁੱਲ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਨਾ ਕਿ ਘਟਾਇਆ ਗਿਆ ਮੁੱਲ - ਸਰਵੇਖਣਕਰਤਾ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਮੁੜ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਜਾਂ ਮੁਰੰਮਤ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਰਕਮ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਢੁਕਵੀਂ ਹੋਵੇਗੀ - ਐਨ.ਸੀ.ਡੀ.ਆਰ.ਸੀ ਨੇ ਧਾਰਾ 9 ਦੀ ਗਲਤ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਗਲਤ ਪੜ੍ਹਿਆ ਹੈ - ਐਨ.ਸੀ.ਡੀ.ਆਰ.ਸੀ ਨੇ ਇਹ ਮੰਨਣ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਸਿਰਫ ਘਟਾਏ ਗਏ ਮੁੱਲ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੈ - ਐਨ.ਸੀ.ਡੀ.ਆਰ.ਸੀ ਦਾ ਆਰਡਰ ਸੈੱਟ ਸਾਈਡ - ਸਟੇਟ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਆਰਡਰ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ

ਆਯੋਜਿਤ: 1. ਬੀਮਾ ਪਾਲਿਸੀ ਦੇ ਖੰਡ 9 ਦੇ ਦੂਜੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਜੇਕਰ ਕੰਪਨੀ ਬੀਮਤ ਸੰਪਤੀ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਜਾਂ ਮੁਰੰਮਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ, ਤਾਂ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਵੇਗੀ

ਅਜਿਹੀ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰੋ ਜੋ ਅਜਿਹੀ ਸੰਪੱਤੀ ਨੂੰ ਮੁੜ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਜਾਂ ਮੁਰੰਮਤ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਹੋਵੇਗੀ ਜੇਕਰ ਇਸ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸਦੀ ਪੁਰਾਣੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਸਰਵੇਅਰ ਦੇ ਜ਼ਖ਼ਮ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਮੁੜ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਜਾਂ ਮੁਰੰਮਤ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਰਕਮ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਬੂਤ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਪਾਲਿਸੀ ਦੇ ਧਾਰਾ 2 ਦੇ ਖੰਡ 9 ਦੇ ਦੂਜੇ ਭਾਗ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਮੁੜ-ਬਹਾਲੀ ਮੁੱਲ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਨਾ ਕਿ ਘਟਾਏ ਗਏ ਮੁੱਲ ਦਾ। ਐਨ.ਸੀ.ਡੀ.ਆਰ.ਸੀ. ਨੇ ਧਾਰਾ 9 ਦੀ ਗਲਤ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਗਲਤ ਪੜ੍ਹਿਆ ਹੈ। ਐਨ.ਸੀ.ਡੀ.ਆਰ.ਸੀ.

ਨੇ ਇਹ ਦੇਖਣ ਅਤੇ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਸਿਰਫ ਘਟਾਏ ਗਏ ਮੁੱਲ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਵੇਗੀ ਨਾ ਕਿ ਬਹਾਲੀ ਮੁੱਲ ਦਾ। ਰਾਜ ਕਮਿਸ਼ਨ ਮੁੜ-ਬਹਾਲੀ ਮੁੱਲ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ। ਐੱਨ.ਸੀ.ਡੀ.ਆਰ.ਸੀ. ਦੁਆਰਾ ਘਟਾਏ ਗਏ ਮੁੱਲ ਨੂੰ ਅਵਾਰਡ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਨਿਰਪੱਖ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼, ਨਾ ਕਿ ਬਹਾਲੀ ਮੁੱਲ ਅਸਥਾਈ ਹੈ। ਐੱਨ.ਸੀ.ਡੀ.ਆਰ.ਸੀ. ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਰਪੱਖ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਕ ਪਾਸੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਰਾਜ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਰੁਪਏ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। 29, 17,500/- ਰੁਪਏ ਰਾਜ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ @ 7 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵਿਆਜ ਦੇ ਨਾਲ ਬਹਾਲੀ ਮੁੱਲ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 5.2 ਅਤੇ 6] [990- ਸੀ-ਜੀ]

ਕੇਨਰਾ ਬੈਂਕ ਬਨਾਮ ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਇੰਡੀਆ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ ਅਤੇ ਹੋਰ, 2020 (3) ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 455: [2020] 7 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 498 - ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

[2020] 7 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 498	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ	ਪੈਰਾ 3.4

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2023 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 83।

2015 ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 207 ਵਿੱਚ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਖਪਤਕਾਰ ਝਗੜਾ ਨਿਵਾਰਣ ਕਮਿਸ਼ਨ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਦੇ 20.02.2019 ਦੇ ਨਿਰਣੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ।

ਜੇ ਸਾਂਵਲਾ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਧਨੰਜੈ ਗਰਗ, ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਗਰਗ, ਡੀ.ਕੇ. ਗਰਗ, ਅਖਿਲ ਡੇਹਲਾਨ, ਸੰਜੇ ਛਾਬੜਾ, ਐਡਵ. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

ਅਮਿਤ ਕੁਮਾਰ ਸਿੰਘ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕੇ ਐਨਾਟੋਲੀ ਸੇਮਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਚੁਬਲੇਮਲਾ ਚਾਂਗ, ਪ੍ਰੰਗ ਨਿਊਮਾਈ, ਐਡਵ. ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ.

ਵੱਲੋਂ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ

ਐਮ.ਆਰ.ਸ਼ਾਹ, ਜੇ.

1. ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 207/2015 ਵਿੱਚ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਖਪਤਕਾਰ ਝਗੜਾ ਨਿਵਾਰਣ ਕਮਿਸ਼ਨ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਐਨ.ਸੀ.ਡੀ.ਆਰ.ਸੀ. ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ 20.02.2019 ਦੇ ਨਿਰਪੱਖ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਅਤੇ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨਾ, ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਐਨ.ਸੀ.ਡੀ.ਆਰ.ਸੀ. ਰਾਜ ਖਪਤਕਾਰ ਝਗੜਾ ਨਿਵਾਰਣ ਕਮਿਸ਼ਨ, ਪੰਜਾਬ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਾਜ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸੋਧਿਆ ਹੈ ਕਿ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਸਿਰਫ ਰੁਪਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਵੇਗੀ। 12, 60,000/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਬਜਾਏ 29, 17,500/-, ਅਸਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

2. ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਇੱਥੇ 02.07.2009 ਤੋਂ ਸਟੈਂਡਰਡ ਫਾਇਰ ਅਤੇ ਸਪੈਸ਼ਲ ਪਰਿਲਸ ਪਾਲਿਸੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਬੀਮੇ ਦੀ ਰਕਮ ਰੁਪਏ ਸੀ। 2.50 ਕਰੋੜ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਨੀਤੀ ਬਹਾਲ ਮੁੱਲ 'ਤੇ ਸੀ। ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਵਧਾ ਕੇ ਰੁਪਏ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 4.50 ਕਰੋੜ ਕਿ ਪਾਲਿਸੀ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਅਰਥਾਤ,

ਮੈਸਰਜ਼ ਓਸਵਾਲ ਪਲਾਸਟਿਕ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਵੀ. ਮੈਨੇਜਰ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਭਾਗ ਐਨ.ਏ.ਆਈ.ਸੀ.ਓ. ਲਿਮਿਟੇਡ [ਐਮ. ਆਰ ਸ਼ਾਹ, ਜੇ.]

17.10.2009 ਨੂੰ ਫੈਕਟਰੀ ਦੇ ਅਹਾਤੇ ਵਿੱਚ ਅੱਗ ਲੱਗ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ 76,64,000/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ, ਸਟਾਕ ਅਤੇ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਸੀ। । ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਰਵੇਖਣਕਰਤਾ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮੁੜ-ਬਹਾਲੀ ਮੁੱਲ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ/ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ। 29,17,500/- ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਘਟਾਏ ਗਏ ਮੁੱਲ 'ਤੇ ਰੁਪਏ। 12,60,000/- ਰੁਪਏ । ਸਰਵੇਖਣ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਜਾਂਚਕਰਤਾ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇੱਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ - ਮੂਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਰਾਜ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ, ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, 76,64,000/- ਰੁਪਏ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਵਿਆਜ ਸਮੇਤ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਖਰਾਬ ਹੋਈ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਲਈ 10 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਖਰੀਦੀ ਸੀ। 1,34,07,836/- ਰੁਪਏ । ਰਾਜ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਮਿਤੀ 10.11.2014 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸਰਵੇਖਣ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਅਤੇ ਮੁੜ-ਬਹਾਲੀ ਮੁੱਲ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਰਵੇਖਣਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। 29,17,500/- 28.10.2010 ਦੀ ਖੰਡਨ ਪੱਤਰ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 9% ਵਿਆਜ ਸਮੇਤ। ਰਾਜ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਵੀ ਰੁ. 1 ਲੱਖ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਵਜੋਂ ਅਤੇ ਰੁ. 11,000/- ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਖਰਚੇ ਵਜੋਂ। ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਸਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਰੁਪਏ ਦੀ ਸੀ। 76, 64,000/-, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਰਵੇਖਣਕਰਤਾ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਅਤੇ ਬਹਾਲੀ ਮੁੱਲ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਰੁਪਏ। 29, 17,500/-, ਰਾਜ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਰੁ. 29, 17,500/- ਬਹਾਲੀ ਦਾ ਮੁੱਲ ਹੈ। ਰਾਜ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਆਦੇਸ਼ ਐਨਸੀਡੀਆਰਸੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਸੀ। ਨਿਰਪੱਖ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਐਨ.ਸੀ.ਡੀ.ਆਰ.ਸੀ. ਨੇ ਉਕਤ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਜ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸੋਧਿਆ ਹੈ, 12, 60,000/- ਰੁਪਏ ਤੋਂ 7% @ ਵਿਆਜ ਸਮੇਤ। 29, 17,500/- ਰੁਪਏ ਇਹ ਦੇਖ ਕੇ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਘਟਾਏ ਗਏ ਮੁੱਲ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਨਾ ਕਿ ਬਹਾਲੀ ਮੁੱਲ ਦਾ। ਐਨਸੀਡੀਆਰਸੀ ਨੇ ਰੁਪਏ ਦੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਵੀ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। 1 ਲੱਖ।

2.1 ਐਨਸੀਡੀਆਰਸੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਦੋਸ਼ਪੂਰਨ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਰਡਰ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਅਤੇ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨਾ। 12, 60,000/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਬਜਾਏ ਸਿਰਫ਼ 29, 17,500/- ਰੁਪਏ ਅਰਥਾਤ, ਘਟਾਏ ਗਏ ਮੁੱਲ ਨੂੰ ਅਵਾਰਡ ਕਰਨਾ, ਨਾ ਕਿ ਬਹਾਲੀ ਮੁੱਲ, ਅਸਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਅਪੀਲ

3. ਸ਼੍ਰੀ ਜੈ ਸਵਲਾ, ਇੱਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ - ਮੂਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਐਨਸੀਡੀਆਰਸੀ ਦੁਆਰਾ ਘਟਾਇਆ ਗਿਆ ਮੁੱਲ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਨਿਰਪੱਖ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼, ਨਾ ਕਿ ਬਹਾਲੀ ਮੁੱਲ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ। ਬੀਮਾ ਪਾਲਿਸੀ.

3.1 ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਰਵੇਖਣ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੇ ਮੁੜ ਬਹਾਲੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ। 29, 17,500/-। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਨਕਾਰ ਨੂੰ ਸਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਲਤ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

3.2 ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਪੰਜ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਦੇ ਅੱਗ ਵਿੱਚ ਸੜ ਜਾਣ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਨਵੀਂ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਖਰੀਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਰਾਜ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ 29, 17,500/-ਰੁਪਏ ਦਾ ਇਨਾਮ ਦੇਣਾ ਬਿਲਕੁਲ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ। ਸਰਵੇਖਣ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

3.3 ਪਾਲਿਸੀ ਦੇ ਧਾਰਾ 2 ਦੀ ਖੰਡ 9 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਮੁੜ-ਬਹਾਲੀ ਮੁੱਲ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਐਨ.ਸੀ.ਡੀ.ਆਰ.ਸੀ. ਨੇ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਘਟਾ ਕੇ 12, 60,000/- ਰੁਪਏ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਪਾਲਿਸੀ ਦੇ ਧਾਰਾ 2 ਦੇ ਖੰਡ 9 ਦੀ ਗਲਤ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਕੇ । ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਪਰੋਕਤ ਖੰਡ 9 ਦੀ ਕੋਈ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕਤਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਿਰਫ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਖਰਾਬ/ਨਸ਼ਟ ਸੰਪਤੀ ਨੂੰ ਮੁੜ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਜਾਂ ਬਦਲਣ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਧਾਰਾ ਖੁਦ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਸੀ।

3.4 ਇਹ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਕੇਨਰਾ ਬੈਂਕ ਬਨਾਮ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰੀਖਣ ਅਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਇੰਡੀਆ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ ਅਤੇ ਹੋਰ; 2020 (3) ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 455, ਨੀਤੀ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਅਤੇ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਸਾਰੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਦੀਆਂ ਉਚਿਤ ਉਮੀਦਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅੱਗੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਵਰੇਜ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਵਿਆਪਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਬੀਮੇ ਵਾਲੇ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

3.5 ਉਪਰੋਕਤ ਬੇਨਤੀਆਂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਐਨ.ਸੀ.ਡੀ.ਆਰ.ਸੀ. ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਰਪੱਖ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖ ਕੇ ਅਤੇ ਰਾਜ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।

4. ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਦਾ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਸਖ਼ਤ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

4.1 ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਬੀਮਾ ਪਾਲਿਸੀ ਦੇ ਧਾਰਾ 2 ਦੇ ਖੰਡ 9 ਦੀ ਸਹੀ ਵਿਆਖਿਆ 'ਤੇ, ਐਨਸੀਡੀਆਰਸੀ ਨੇ ਘਟਾਏ ਗਏ ਮੁੱਲ ਨੂੰ ਅਵਾਰਡ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਬਹਾਲੀ ਮੁੱਲ ਨੂੰ ਅਵਾਰਡ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ

4.2 ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਨਸੀਡੀਆਰਸੀ ਦੁਆਰਾ ਸਹੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਬੀਮੇ ਕੀਤੇ ਮਾਲ ਨੂੰ "ਜਿਵੇਂ ਹੈ ਆਧਾਰ" 'ਤੇ ਬਦਲਿਆ ਜਾਣਾ ਸੀ, ਭਾਵ, ਜੇਕਰ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਇੱਕ ਪੁਰਾਣੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸਨੂੰ ਪੁਰਾਣੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਨਾਲ ਬਦਲਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਮੁੜ ਬਹਾਲੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਜਾਂ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਪੈਸੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਬੀਮੇ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਬਹਾਲੀ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਭਾਵ, ਪੁਰਾਣੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਦੀ ਕੀਮਤ, ਜੋ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕੇਵਲ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁੱਲ ਤੋਂ ਘਟਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਮੁੱਲ ਨੂੰ ਘਟਾ ਕੇ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

4.3 ਉਪਰੋਕਤ ਬੇਨਤੀਆਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

5. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਛੋਟਾ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਬੀਮਾ ਪਾਲਿਸੀ ਦੀ ਸੰਬੰਧਿਤ ਧਾਰਾ ਦੀ ਸਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਅੱਗ ਕਾਰਨ ਪਲਾਂਟ ਅਤੇ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬਹਾਲੀ ਮੁੱਲ ਜਾਂ ਘਟਾਏ ਗਏ ਮੁੱਲ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋ?

5.1 ਉਪਰੋਕਤ ਮੁੱਦੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਸਮੇਂ, ਪਾਲਿਸੀ ਦੇ ਧਾਰਾ 2 ਦੀ ਸੰਬੰਧਿਤ ਖੰਡ 9 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਜੋ ਹੇਠਾਂ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ: -

"9. ਜੇਕਰ ਕੰਪਨੀ ਆਪਣੇ ਵਿਕਲਪ 'ਤੇ, ਨੁਕਸਾਨ ਜਾਂ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਨੁਕਸਾਨ ਜਾਂ ਨਸ਼ਟ ਹੋਈ ਜਾਇਦਾਦ, ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਕਿਸੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਬਦਲ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕੰਪਨੀ ਜਾਂ ਬੀਮਾਕਰਤਾ (ਆਂ) ਨਾਲ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੰਪਨੀ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਬਿਲਕੁਲ ਜਾਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੋਵੋ ਪਰ ਸਿਰਫ਼ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਵਾਜਬ ਢੰਗ ਨਾਲ, ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਕੰਪਨੀ ਮੁੜ ਬਹਾਲੀ ਵਿੱਚ ਉਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਖਰਚ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿੰਨੀ ਕਿ ਇਹ ਵਾਪਰਨ ਦੇ ਸਮੇਂ ਸੀ, ਅਜਿਹੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਮੁੜ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਲਾਗਤ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਜਿਹੇ ਨੁਕਸਾਨ ਜਾਂ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਉੱਤੇ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਬੀਮੇ ਦੀ ਰਕਮ ਤੋਂ ਵੱਧ। ਜੇਕਰ ਕੰਪਨੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਸੇ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਜਾਂ ਬਦਲਣ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਬੀਮਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ 'ਤੇ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ, ਮਾਪਾਂ, ਮਾਤਰਾਵਾਂ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਵੇਰਵੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਲੋੜ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਜਾਂ ਬਦਲਣ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨਾਲ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਜਾਂ ਬਦਲਣ ਲਈ ਇੱਕ ਚੋਣ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਕੰਪਨੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਗਰਪਾਲਿਕਾ ਜਾਂ ਸੜਕਾਂ ਦੀ ਅਲਾਈਨਮੈਂਟ ਜਾਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਇੱਥੇ ਬੀਮਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਜਾਂ ਮੁਰੰਮਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹੋਵੇਗੀ, ਤਾਂ ਕੰਪਨੀ, ਅਜਿਹੇ ਹਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਸਿਰਫ ਅਜਿਹੀ ਸੰਪਤੀ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਜਾਂ ਮੁਰੰਮਤ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਵੇ ਜੇਕਰ ਇਸ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸਦੀ ਪੁਰਾਣੀ ਸਥਿਤੀ 'ਤੇ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

5.2 ਉਪਰੋਕਤ ਧਾਰਾ ਦੀ ਸਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਰੀਡਿੰਗ 'ਤੇ, ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਜਾਂ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਨੁਕਸਾਨ ਜਾਂ ਨਸ਼ਟ ਹੋਈ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਜਾਂ ਬਦਲਣ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਮੁੜ-ਬਹਾਲੀ ਦੇ ਵਿਕਲਪ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨੁਕਸਾਨੀ ਗਈ ਸੰਪਤੀ ਨੂੰ ਬਦਲਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੰਪਨੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਂ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਹਾਲ ਕਰਨ

ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਪਰ ਸਿਰਫ਼ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਢੰਗ ਨਾਲ, ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ

ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਕੰਪਨੀ ਇਸ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਆਦਾ ਖਰਚ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਮੁੜ-ਬਹਾਲੀ ਲਈ ਅਜਿਹੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਲਾਗਤ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਅਜਿਹੇ ਨੁਕਸਾਨ ਜਾਂ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਵਾਪਰਨ ਦੇ ਸਮੇਂ ਸੀ ਜੋ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਬੀਮੇ ਦੀ ਰਕਮ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਕੰਪਨੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਗਰਪਾਲਿਕਾ ਜਾਂ ਹੋਰ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਬੀਮੇ ਵਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਜਾਂ ਮੁਰੰਮਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਗਲੀਆਂ ਦੀ ਅਲਾਈਨਮੈਂਟ ਜਾਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਜਾਂ ਹੋਰ, ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਕੰਪਨੀ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਜਿਹੀ ਸੰਪੱਤੀ ਨੂੰ ਮੁੜ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਜਾਂ ਮੁਰੰਮਤ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਰਕਮ ਜੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸਦੀ ਪੁਰਾਣੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ ਦੂਜੀ ਘਟਨਾ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵਾਲਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, ਕੰਪਨੀ ਸੰਪਤੀ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਜਾਂ ਮੁਰੰਮਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਸੀ। ਸਰਵੇਖਣਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਬਹਾਲੀ ਦੇ ਮੁੱਲ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। 29,17,500/- ਅਤੇ ਘਟਾਏ ਗਏ ਮੁੱਲ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੁਪਏ। 12,60,000/-। ਹਾਲਾਂਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਰੁਪਏ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। 76,64,000/- ਨਵੀਂ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਦੀ ਕੀਮਤ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਾਜ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਐਨਸੀਡੀਆਰਸੀ ਦੁਆਰਾ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਉਕਤ ਰਕਮ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇੱਥੇ ਉਪ੍ਰੋਕਤ ਖੰਡ 9 ਦੇ ਦੂਜੇ ਭਾਗ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਜੇਕਰ ਕੰਪਨੀ ਬੀਮਤ ਸੰਪਤੀ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਜਾਂ ਮੁਰੰਮਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ, ਤਾਂ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਅਜਿਹੀ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਵੇਗੀ ਜੋ ਅਜਿਹੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਮੁੜ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਜਾਂ ਮੁਰੰਮਤ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਹੋਵੇਗੀ ਜੇਕਰ ਇਸ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸਦੀ ਪੁਰਾਣੀ ਸਥਿਤੀ 'ਤੇ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਸਰਵੇਅਰ ਦੇ ਜ਼ਖ਼ਮ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਮੁੜ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਜਾਂ ਮੁਰੰਮਤ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਰਕਮ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਬੂਤ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਪਾਲਿਸੀ ਦੇ ਧਾਰਾ 2 ਦੇ ਖੰਡ 9 ਦੇ ਦੂਜੇ ਭਾਗ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਮੁੜ-ਬਹਾਲੀ ਮੁੱਲ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਨਾ ਕਿ ਘਟਾਏ ਗਏ ਮੁੱਲ ਦਾ। ਐਨ.ਸੀ.ਡੀ.ਆਰ.ਸੀ. ਨੇ ਧਾਰਾ 9 ਦੀ ਗਲਤ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਗਲਤ ਪੜ੍ਹਿਆ ਹੈ। ਐਨ.ਸੀ.ਡੀ.ਆਰ.ਸੀ. ਨੇ ਇਹ ਦੇਖਣ ਅਤੇ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਸਿਰਫ ਘਟਾਏ ਗਏ ਮੁੱਲ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਵੇਗੀ ਨਾ ਕਿ ਮੁੜ-ਬਹਾਲੀ ਮੁੱਲ ਦਾ। ਰਾਜ ਕਮਿਸ਼ਨ ਮੁੜ-ਬਹਾਲੀ ਮੁੱਲ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਬਿਲਕੁਲ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ।

6. ਉਪਰੋਕਤ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਦੱਸੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਸਫਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਐੱਨ.ਸੀ.ਡੀ.ਆਰ.ਸੀ. ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਰਪੱਖ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਕ ਪਾਸੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਰਾਜ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਰੁਪਏ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। 29, 17,500/- ਸਟੇਟ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 10.11.2014 ਤੋਂ ਅਸਲ ਭੁਗਤਾਨ ਤੱਕ @ 7% ਵਿਆਜ ਦੇ ਨਾਲ ਬਹਾਲੀ ਦਾ ਮੁੱਲ ਹੈ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ। ਕੋਈ ਖਰਚਾ ਨਹੀਂ।

ਅੰਕਿਤ ਗਿਆਨ ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ

(ਸਹਾਇਕ: ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ, ਐਲ.ਸੀ.ਆਰ.ਏ)

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Pallav

PALLAV THAKUR ADVOCATE